

اخبار
<p>واکنش نماینده روسیه به نامه ظریف</p>

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین به نامه وزیر امور خارجه کشورمان به مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که در آن بر عدم پایبندی کشورهای اروپایی به مفاد برجام تأکید شده است، واکنش نشان داد.

به گزارش ایسنا، میخائیل اولیانوف نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین در پیامی توئیتری به نامه وزیر امور خارجه کشورمان به مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا درباره ارجاع عدم پایبندی کشورهای اروپایی به مفاد برجام به کمیسیون مشترک جهت حل و فصل واکنش نشان داد و گفت: ایران از کمیسیون مشترک [برجام] خواسته است که نگرانی‌های تهران درباره اجرای توافق [هسته‌ای] از سوی فرانسه، آلمان و انگلیس را از طریق مکانیسم حل اختلاف مورد توجه قرار دهد. اولیانوف در ادامه نوشت: این سومین بار است که اعضای برجام سعی می‌کنند مکانیسم حل اختلاف را که فاقد روندی شفاف و مورد توافق است فعال کنند. اظهارات اولیانوف در پی این مطرح می‌شود که متعاقب اقدام غیرمسئولانه و غیرقانونی سه‌دولت اروپایی (آلمان، انگلیس و فرانسه) در ارائه پیش‌نویس قطعنامه در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همچنین تداوم عدم پایبندی نسبت به تعهدات بین‌المللی مندرج در برجام و مصوبات کمیسیون مشترک، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران طی نامه‌ای به جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ‌کننده برجام، یک بار دیگر موارد عدم پایبندی کشورهای اروپایی را طبق بند ۳۶ برجام به کمیسیون مشترک جهت حل و فصل ارجاع داد و نامه وزیر امور خارجه تأکید کرد که هرگونه مداخله در همکاری‌های پادمانی جاری بین ایران و آژانس مغایر با مفاد برجام بوده و می‌تواند بر مبانی همکاری‌های پادمانی موجود تأثیرات منفی داشته باشد.

مشاور ظریف:

نشست شورای امنیت فرصت مغتنمی برای اثبات حقانیت ایران بود

مشاور وزیر امور خارجه کشورمان اظهار کرد: نشست سه‌شنبه شب شورای امنیت در مورد روند اجرای قطعنامه ۲۳۳۱ سازمان ملل متحد بستر و فرصت مغتنمی بود که ایران از آن برای بیان صریح و شفاف مواضع خود و اثبات حقانیتش در مورد برجام استفاده کرد.

علی نجفی خسروندی در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه نشست سه‌شنبه شب شورای امنیت به صورت ویدئوکنفرانس برگزار شد و این شکل برگزاری نشست مورد توجه افکار عمومی دنیا قرار گرفت، تصریح کرد: در این نشست آقای ظریف به صورت مستدل و مستند مواضع ایران در ارتباط با برجام و قطعنامه ۲۳۳۱ را تشریح کردند و در ابتدا و پایان صحبت‌های خود نقل قول‌هایی از مرحوم مصدق در مورد شورای امنیت بیان کردند. وی با بیان اینکه این اشاره تاریخی به نحوی نوع رفتار آمریکا در طول این سال‌ها علیه ملت ایران را برای جهانیان برجسته کرد، گفت: برجام یک توافق چند جانبه است که با قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت پیوست شد و طبق منشور سازمان ملل متحد قطعنامه‌های شورای امنیت لازم‌الاجرا هستند و واجد مسئولیت برای کشورهای نقش‌کننده است.

این عضو پیشین کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه در این نشست همه اعضا به نحوی بر اهمیت اجرای کامل قطعنامه ۲۳۳۱ تأکید کردند و اهمیت چند جانبه‌گرایی در برابر یک جانبه‌گرایی را مورد توجه قرار دادند، اظهار کرد: شرکت‌کنندگان در این نشست همچنین بر نقش موثر برجام در ایجاد صلح و امنیت تأکید کردند. وی با بیان اینکه آقای ظریف در نشست سه‌شنبه شب شورای امنیت به صورت مستدل و منطقی مواضع جمهوری اسلامی ایران را مطرح کردند، ادامه داد: یکی از نکات قابل توجه در این نشست انتقاد نماینده روسیه از وزیر امور خارجه آمریکا بود که تا پایان جلسه حضور پیدا نکرد که دیدگاه کشورهای مختلف را پوشند.

این عضو پیشین کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی همچنین به گزارش دبیرکل سازمان ملل پیرامون اجرای قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت اشاره کرد و گفت: در این گزارش از خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌ها علیه ایران که به موجب برجام لغو شده بودند، انتقاد شد. مشاور وزیر امور خارجه با بیان اینکه این نشست بستر و فرصت مغتنمی بود که ایران از آن برای بیان مواضع خود و اثبات حقانیتش در ارتباط با موضوع برجام استفاده کرد، ادامه داد: در حال حاضر شاهد تلاش پلواچه آمریکا برای تمدید تحریم‌های تسلیحاتی ایران هستیم که مطابق با قطعنامه شورای امنیت باید چند ماه دیگر لغو شود و به نظر می‌رسد این تلاش‌ها متاثر از این نشست به جایی نخواهد رسید.

روابط ایران و ترکیه در گذر زمان چگونه پیش رفته است؟

فراز و نشیب‌های رابطه با همسایه شمال غربی

ایران و ترکیه به عنوان دو کشور مهم منطقه در طول صدها سال گذشته روابط خود را با ثبات و استقرار بی گرفته‌اند. امپراتوری‌های ایران و ترکیه در صدها سال به عنوان قدرت‌هایی جهانی با یکدیگر در ارتباط بوده‌اند.

از دید کارشناسان سیاسی آغاز اجرای توافقنامه تجارت ترکیجی بین ایران و ترکیه شایدمهم‌ترین دستاورداقتصادی سال‌های اخیر بین دو کشور باشد و گام بعدی در زمینه مرادوات اقتصادی می‌تواند تجارت آزاد بین دو کشور باشد

رئیس‌جمهور ترکیه در دیدار با رهبران سوریه

دوران ریاست جمهوری روحانی علاوه بر روابط دوجانبه همکاری‌های دو کشور در زمینه مسائل مختلف منطقه‌ای نیز بود.

همکاری نزدیک دو کشور در زمینه سوریه در جریان روند آسانانه، همکاری دو کشور در شمال عراق در بعد از برگزاری همه‌پرسی در شمال عراق که شاید مانع از تجریه عراق شد را می‌توان مهم‌ترین زمینه‌های همکاری‌های دو کشور در مسائل منطقه‌ای ارزیابی کرد. به موازات این دو کشور در دیگر مسائل مختلف منطقه ای نیز کامهای موثری برداشته‌اند.

در دوره ریاست جمهوری روحانی نشست‌های کمیسیون‌های اقتصادی و نیز نشست‌های مرزی بین دو کشور در سطوح مختلف همچنان ادامه دارد. دو کشور تاکنون ده‌ها قرارداد در زمینه‌های مختلف با یکدیگر به امضاء رسانده‌اند ولی مسئله اجرایی شدن این قرارداده‌ها که به دلیل موانع مختلف و عمدتاً فتریم‌های ضد انسانی ایرانی به تعویق افتاده یکی از معضلات جدی در توسعه بیش از پیش روابط بین دو کشور است.

مصطفی ییلماز رونامه نگار سرشناس و کارشناس سیاسی برجسته ترکیه، در زمینه روابط ایران و ترکیه با عنوان اینکه دو کشور، کشورهای کلیدی در جهان اسلام هستند، گفت: در روند تاریخی هر زمان ترکیه و ایران به یکدیگر نزدیک و قصد و اراده‌ای برای حل مسئله‌ای در میان گذاشته‌اند آن مسئله حل و افق دید جهان اسلام گسترش یافته است. حل مسئله استقلال در شمال عراق در سال گذشته نمونه‌ای بر این ادعا است. دو کشور با اراده و عزم مشترک توانستند مسأله شمال عراق را حل بکنند.

وی با ذکر نمونه اتحادیه اروپا گفت: کشورهای اروپایی بعداز دو جنگ خانمانسوز در مرحله نخست با اهداف اقتصادی و سپس با اهداف سیاسی اتحادیه اروپا را تشکیل دادند و در بین کشورهای اتحادیه نیز آلمان و فرانسه لوکوموتیو اتحادیه هستند که بدون آنها اتحادیه از هم فرو می‌پاشد، ایران و ترکیه به مثابه آلمان و فرانسه در اتحادیه اروپا می‌توانند در بین کشورهای اسلامی عمل بکنند و زمینه وحدت بیشتر کشورهای اسلامی را فراهم آورند چرا که در چنین صورتی امکان حل بسیاری از مسائل جاری در جهان اسلام فراهم خواهد شد.

دوغو پرنچپک رهبر حزب وطن ترکیه در زمینه توسعه روابط ایران و ترکیه در بعد از انقلاب اسلامی ایران می‌گوید: در مقابل استقلال ایران از آمریکا در ترکیه دو دیدگاه وجود داشت. گروه‌هایی که تحت کنترل آمریکا بودند، یک جبهه ضد ایران را در ترکیه تشکیل دادند و گروه مقابل اینها را، از ایران می‌گم که حزب وطن در راس آنها قرار دارد، از ایران حمایت کردند. ترکیه در سایه ایران، جبهه شرق را تقویت کرد و یک جبهه مقاومت در مقابل آمریکا و اسرائیل برای تجزیه کشورهای غرب آسیا، ایجاد شد. تلاش جبهه آمریکا و اسرائیل در غرب آسیا برای ایجاد درگیری شیعی و سنی نیز ناکام مانده است.

شرکت کرد و در آن سال نخستین نشست سه جانبه سران ایران و روسیه و ترکیه درباره سوریه در سوچی برگزار و در جریان نشست یاد شده نیز رئیس جمهوری ایران با همتای ترک خود دیداری دوجانبه انجام داد.

در سال ۹۷ روسای جمهوری ایران و ترکیه در جریان دومین دور اجلاس سه جانبه سران ایران و روسیه و ترکیه در باکو مجدداً با یکدیگر دیدار کردند. در اردیبهشت آن سال نشست سران کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اسلامی در استانبول تشکیل شد و در تاریخ‌های ۲۸ و ۲۹ آذرماه در ترکیه پنجمین جلسه شورای عالی روابط راهبردی ایران و ترکیه تشکیل و در بهمن ماه همان سال نیز روسای جمهوری دو کشور در چهارمین دور نشست سه جانبه سران ایران، روسیه و ترکیه درباره سوریه دیدار کردند.

سومین دور اجلاس سه جانبه رهبران سه کشور درمورد سوریه شهریورماه سال ۹۷ در تهران برگزار و روسای جمهوری ایران و ترکیه در آن نشست نیز یک دیدار دوجانبه انجام داده بودند.

روسیای جمهوری ترکیه و ایران در سال ۹۸ در تاریخ‌های ۲۴ تا ۲۶ شهریورماه در پنجمین دور اجلاس سه جانبه رهبران سه کشور درمورد سوریه در آنکارا مجدداً دیداری دوجانبه با یکدیگر داشتند.

علاوه بر دیدارهای روحانی از آنکارا، رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه نیز در این دوره چندین بار از ایران دیدار کرده است. به موازات دیدارهای یاد شده که دیدارهای مستقیم و رو در رو بین دو رهبر است، انجام مکالمات تلفنی در مناسبت‌های مختلف نیز بین روسای جمهوری ایران و ترکیه امری مرسوم و متداول است و رهبران دو کشور هر سال چندین مورد مکالمه تلفنی مستقیم دارند.

در جریان نشست‌های شورای عالی روابط استراتژیک دو کشور که به طور مستمر برگزار می‌شود طرفین در زمینه‌های مختلف ده‌ها قرارداد به امضاء رسانده‌اند. قراردادهای یادشده شامل طیف گسترده‌ای از همکاری‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، امنیتی است.

از دید کارشناسان سیاسی آغاز اجرای توافق‌نامه

تجارت ترجیحی بین ایران و ترکیه شاید مهم‌ترین دستاورد اقتصادی سال‌های اخیر بین دو کشور باشد و گام بعدی در زمینه مرادوات اقتصادی می‌تواند تجارت آزاد بین دو کشور باشد. از روز پنجشنبه ۱۱ دی ماه مطابق با اول ژانویه ۲۰۱۵ توافق‌نامه تجارت ترجیحی ما بین ایران و ترکیه با کاهش ۲۶۵ ردیف تعرفه گمرکی اجرایی شد. طبق این توافق‌نامه ترکیه ۱۴۰ فقره از کالاهای صادراتی ایران شامل اقلام کشاورزی، شیلاتی و مواد غذایی غیراساسی و ایران ۱۲۵ فقره از کالاهای صادراتی ترکیه شامل تولیدات صنعتی را تحت پوشش تخفیف تعرفه‌های گمرکی بطور متوسط بین ۲۰ تا ۵۰ درصد نسبت به کشورهای دیگر قرار داده‌اند. مهم‌ترین ابعاد روابط دوجانبه ایران و ترکیه در

آخرین نشست شورا قرار بود اواخر سال گذشته انجام شود که به دلیل شیوع کرونا به تعویق افتاد.

شاید مهم‌ترین دستاورد دیدارهای متقابل رهبران دو کشور زمینه‌سازی برای سفر روسای ستاد مشترک ارتش‌های دو کشور و وزیر دفاع ایران به ترکیه بود که بعد از انقلاب اسلامی ایران امری بی‌سابقه محسوب می‌شود.

دیدارهای مسولان ترکیه به خصوص روسای جمهوری ایران و ترکیه در دوران ریاست جمهوری ترکیه با آغاز ریاست جمهوری روحانی شروع شد و نخستین دیدار دولت یازدهم با عبدالله گل رئیس جمهوری سابق ترکیه در نیویورک بود.

متعاقب این دیدار عبدالله گل طی سخنانی اعلام کرد، دیدار با رئیس جمهوری ایران فرصتی برای نزدیکی بیشتر دو کشور و مذاکره پیرامون حل مسئله سوریه را فراهم کرد.

در بدو شروع به کار دولت یازدهم رجب طیب اردوغان در تماس تلفنی با روحانی به وی تبریک گفت و احمد داووداوغلو وزیرخارجه وقت ترکیه نیز در مراسم تحلیف روحانی شرکت کرد. در نخستین روزهای شروع فعالیت دولت یازدهم محمدجواد ظریف در دیدار از ترکیه با رهبران ترکیه دیدار و گفت‌وگو کرد و علاوه بر این، قدم زدن ظریف با داووداوغلو در کنار رودخانه هادسون ترکیه نیز یک پیام ظریف دیپلماتیک در زمینه نزدیکی دو کشور به کشورهای مختلف جهان بود.

در دومین سال ریاست جمهوری روحانی وی در تاریخ ۱۹ و ۲۰ خرداد به همراه یک هیئت بلندپایه برای دیدار و گفت‌وگو با رهبران عالی‌رتبه ترکیه به آنکارا سفر کرد. حسن روحانی بعد از ۱۸ سال اولین رئیس جمهوری ایران بود که به طور رسمی از ترکیه دیدار کرد.

وی در مدت اقامتش در ترکیه با عبدالله گل، رئیس جمهوری و رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه به طور جداگانه دیدار و گفت‌وگو کرد.

طی سفر روحانی به ترکیه ده سند همکاری در زمینه‌های مختلف بین دو کشور امضا شد.

عبدالله گل در کنفرانس خبری مشترک با حسن روحانی، با اشاره به اینکه حجم مناسبات تجاری دو کشور حدود ۱۵ میلیارد دلار است، گفت: هدف دو کشور رساندن این رقم به ۳۰ میلیارد دلار است. رئیس جمهوری اسلامی ایران نیز در این نشست خبری گفت: اراده ایران بر اساس توسعه همکاری‌ها با کشورهای دوست و همسایه است و ترکیه جایگاه ویژه‌ای در این میان دارد.

در این سفر همچنین ایران و ترکیه به ریاست همکاری‌های راهبردی ایران و ترکیه در ریاست روحانی و اردوغان برگزار شد.

در سال‌های ۹۴ و ۹۵ نیز دیدارهای روحانی با رهبران ترکیه در جریان نشست‌های سازمان ملل و نیز نشست‌های مختلف بین‌المللی همانند نشست سران اکو ادامه یافت.

در سال ۹۶ روحانی در اجلاس فوق‌العاده سران و مسئولان ارشد ۵۷ کشور اسلامی در استانبول

تُرور شهید سلیمانی بزرگ‌ترین هدیه آمریکا به تروریسم تکفیری و حاهیانوش بود

شهید سلیمانی در مراسم تشییع

علی شمخانی در جلسه پیگیری سیاسی-حقوقی پرونده ترور شهید قاسم سلیمانی و همراهانش که در محل دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی برگزار شد، اظهار کرد: بغض و کینه آمریکا و رژیم صهیونیستی نسبت به شهیدسپهد قاسم سلیمانی و شهید ایومهدی المهندس به دلیل نقش بی‌بدیل آنان در مبارزه با تروریسم تکفیری در منطقه و رسوا کردن نمایش ضد تروریستی آمریکا بود.

به گزارش ایسنا، نماینده مقام موزه رهبری و دبیر شورای عالی امنیت ملی گفت: جهان باید قدردان مجاهدت و فداکاری

شمخانی:

اخبار

کره شمالی:

برنامه‌ای برای مذاکره با آمریکا نداریم

پیونگ یانگ تأکید کرد که هیچ برنامه‌ای فوری برای از سرگیری مذاکرات هسته ای با آمریکا و دیدار کیم جونگ اون رهبر کره شمالی با دونالد ترامپ ندارد مگر اینکه کاخ سفید از «رفتارهای خصمانه»، دست بردارد.

به گزارش ایرنا از خبرنگاری مرکزی کره شمالی، «چو سون خویی» معاون وزیر امور خارجه کره شمالی روز شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد آیا می‌توان با ایالات متحده که نسبت به کره شمالی سیاست خصمانه در پیش گرفته و به توافق نامه‌هایی که قبلاً در اجلاس های گذشته امضا کرده است بی‌اعتنایی می‌کند گفت‌وگو یا هرگونه معامله کرد. اظهارات این مقام کره شمالی پس از آن صورت گرفت که جان بولتون مشاور سابق امنیت ملی رئیس جمهوری آمریکا در جمع خبرنگاران در نیویورک گفته بود ترامپ ممکن است به دنبال نشستی با کیم جونگ اون رهبر کره شمالی در ماه اکتبر یعنی پیش از انتخابات آمریکا باشد. این مقام کره شمالی در بیانیه خود یادآوری کرده است ما دیگر نیازی به نشستن چهره به چهره با ایالات متحده نداریم زیرا این نشست ها چیزی بیش از ابزاری برای مقابله آمریکا با بحران سیاسی آن کشور نیست. چو افزود: «کره شمالی پیشتر برنامه زمانی استراتژیک مفصلی برای مدیریت آنچه که او آن را «تهدید آمریکا» توصیف کرده تشکیل داده است ایالات متحده اشتباه می‌ کند اگر فکر کند مسائلی مانند مذاکرات هنوز روی ما کار می‌کند. اظهارات این مقام کره شمالی در حالی است که «مون جائه این» رییس جمهوری کره جنوبی پیش از این از سران آمریکا و کره شمالی خواسته بود با هدف پیگیری صلح شبه جزیره و خروج مذاکرات دو کشور از بن بست بار دیگر با یکدیگر دیدار کنند.

روابط بین آمریکا و کره شمالی بعد از سه دیدار ناموفق سران دو کشور تیره شده است.

جزییات نخستین جلسه محاکمه در ترکیه

شاهدان عینی علیه نزدیکان بن سلمان در پرونده «خاشقچی» شهادت دادند

نخستین جلسه دادگاه غیابی ۲۰ مسئول سعودی متهم به مشارکت در ترور جمال خاشقچی در ترکیه برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از القدس العربی، نخستین جلسه دادگاه غیابی ۲۰ مقام سعودی روز گذشته در دادگاه ترکیه در خصوص پرونده ترور «جمال خاشقچی» منتقد نظام سعودی برگزار شد. در جریان این جلسه «زکی دمیر» یکی از کارمندان کنسولگری عربستان در استانبول به عنوان شاهد در دادگاه حاضر شد. وی اعلام کرد: بعد از گذشت کمتر از یک ساعت از ورود خاشقچی به ساختمان کنسولگری عربستان در استانبول، از من خواسته شد فرهای موجود در ساختمان را روشن کنم. شرایط بسیار وحشت آور بود. یکی از فرضیه‌های مطرح درخصوص ترور خاشقچی، سوزاندن جسد وی توسط عوامل سعودی است. بر اساس کیفرخواست مطرح شده، «احمد عسیری» معاون سابق رئیس سازمان اطلاعات عربستان و «سعود القحطانی» مشاور سابق دربار پادشاهی عربستان سعودی که هر ۲ از نزدیکان محمد بن سلمان ولیعهد عربستان به شمار می‌روند به تحریک برای قتل عمد متهم هستند. ۱۸ متهم دیگر نیز به صورت هوایی برای مشارکت در ترور خاشقچی به ترکیه منتقل شده بودند. زکی دمیر گفت: من دیدم که رنگ مرمراهی اطراف این فرها تغییر کرده به طوری که انگار با مواد شیمیایی تمیز شده بودند. زمانی که یک خودرو با شیشه‌های دودی به نزدیک در پارکینگ رسید من خواستم برای باز کردن درب کمک کنم که از من خواسته شد، این محل را ترک کنم. در این جلسه که در دور بین خبرنگاران برگزار شد تعدادی از کارمندان تُرک کنسولگری عربستان در استانبول نیز سخنانی را مطرح و اعلام کردند که از آنها خواسته شده بود روز ترور خاشقچی، در این ساختمان حضور نداشته باشند. «باسین آکتای» مشاور حزبی رئیس جمهوری ترکیه که روابط دوستانه‌ای با خاشقچی داشت نیز گفت: عدالت دیر ی زود گریبانگیر قاتلان خاشقچی خواهد شد. من قبل از ترور خاشقچی با وی درباره اقدامات خصمانه سعود القحطانی علیه او و تهدیداتی که خانواده اش را در معرض خطر قرار داده صحبت کردم.

قرار شد جلسه بعدی در تاریخ ۲۴ نوامبر آتی برگزار شود.